

Obveza fiskalizacije pratećeg dokumenta od 1. travnja 2020.

Ružica Krizmanić, dipl. oec.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom koji je objavljen u Narodnim novinama broj 121/19 propisano je uvođenje obveze fiskalizacije izdavanja računa za prateći dokument (dalje: fiskalizacija pratećeg dokumenta) s primjenom od 1. travnja 2020. godine. U trenutku pisanja ovoga teksta još nije stupio na snagu predmetni pravilnik o kojemu će više riječi biti u narednom broju, a do tada se ovom tekstu daje pregled zakonskih izmjena s primjerima.

1. Prateći dokument

Prateći dokument uključen je u sustav fiskalizacije s početkom 2019. godine. Naime, tadašnjim izmjenama Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Narodne novine, broj 106/18) u članku 27.a uveden je pojam "prateći dokument" te je propisano da ako obveznik fiskalizacije iz bilo kojeg razloga ima poslovnu potrebu izdavanja pratećeg dokumenta na kojemu navodi podatke o plaćanju na njemu mora vidno pisati „OVO NIJE FISKALIZIRANI RAČUN“.

Naime, cilj zakonodavca je bio da se na ovaj način jasno odredi, prilikom provedbe postupka fiskalizacije i izdavanja fiskaliziranih računa, što se smatra fiskaliziranim računom, a što je dokument na kojem obveznik fiskalizacije navodi podatke o plaćanju. Da ne bi došlo do zbunjivanja kupca na dokumentu koji nije fiskalizirani račun, obveznik fiskalizacije od 1. siječnja 2019. dužan je jasno istaknuti obavijest kupcu da se ne radi o fiskaliziranom računu.

Primjer 1. Primjer pratećeg dokumenta s napomenom

Kada ugostitelj izdaje gostu narudžbu za hranu i piće na takvom pratećem dokumentu na kojem se navode podaci o plaćanju mora se navesti i napomena „OVO NIJE FISKALIZIRANI RAČUN“ upravo iz razloga da se gostu olakša raspoznavanje izdanog računa od ostalih dokumenata koje u postupku prodaje proizvoda ili usluga može, prije izdavanja računa, izdati prodavatelj.

Primjer 2. Primjer pratećeg dokumenta bez napomene

Kada obveznik fiskalizacije izdaje promotivne ponude o proizvodi-ma ili uslugama primjerice na letcima, izlozima prodavaonica ili na neki drugi način, na takvom pratećem dokumentu na kojem su navedeni podaci o plaćanju nije potrebno navoditi napomenu „OVO NIJE FISKALIZIRANI RAČUN“. Razlog je što na navedene načine obveznik

fiskalizacije daje potencijalnim kupcima samo informacije o ponudi iz svog asortimana.

Međutim, provedenim analizama primjene ove obveze utvrđeno je da su obveznici fiskalizacije koristili prateći dokument s obvezom navođenja obavijesti "OVO NIJE FISKALIZIRANI RAČUN" za naplatu isporuke, a da nakon toga nisu izdali fiskalizirani račun.

Zbog navedenog načina postupanja kod izdavanja pratećeg dokumenta s napomenom "Ovo nije fiskalizirani račun" od 1. travnja 2020. uvodi se njegova fiskalizacija.

2. Fiskalizacija pratećeg dokumenta

Ovdje je bitno napomenuti da, kako bi se utvrdila obveza fiskalizacije pratećeg dokumenta, moraju se utvrditi koji su obveznici fiskalizacije dužni provoditi fiskalizaciju pratećeg dokumenta jer se ista ne uvodi svima.

Fiskalizacija pratećeg dokumenta uvodi se:

- obveznicima fiskalizacije koji u svom poslovanju imaju potrebu za izdavanjem pratećeg dokumenata odnosno koji odluče izdavati dokumente iz članka 27.b Zakona.

Fiskalizacija pratećeg dokumenta ne uvodi se:

- obveznicima fiskalizacije koji svoje poslovanje mogu prilagoditi na način da ne koriste mogućnost izdavanja pratećih dokumenata iz članka 27.b Zakona, prije izdavanja samog fiskaliziranog računa,
- obveznicima fiskalizacije koji po posebnom propisu imaju zakonsku obvezu izdavati dokumente na kojima navode podatke o plaćanju,
- obveznicima fiskalizacije koji su do izdavanja pratećeg dokumenta isključivo izdavali račune koje se naplaćivali sredstvi-ma koja se ne smatraju prometom gotovine sukladno Zakonu.

Dakle, svi obveznici fiskalizacije koji svoje poslovanje mogu prilagoditi na način da ne koriste mogućnost izdavanja takvih dokumenata prije izdavanja samog fiskaliziranog računa ne trebaju ništa prilagođavati u svom poslovanju odnosno ne trebaju provoditi fiskalizaciju pratećeg dokumenta.

3. Koji prateći dokument se treba fiskalizirati?

Sukladno odredbama Zakona prateći dokument za koje postoji obveza fiskalizacije je onaj prateći dokument kod kojega su ispunjeni zakonom propisani uvjeti:

- 1) prateći dokument sadrži podatke o plaćanju i napomenu „OVO NIJE FISKALIZIRANI RAČUN“ (članak 27.a Zakona) i
- 2) isporuka proizvoda ili obavljanje usluge je započelo ili je sasvim izvjesno da će do toga doći (članak 27.b Zakona).

Primjer 3. Primjer pratećeg dokumenta koji se fiskalizira

Konobar je od gosta primio narudžbu za hranu i piće. Konobar izdaje narudžbu s naručenom hranom i pićem, njihovim iznosima i napomenom „OVO NIJE FISKALIZIRANI RAČUN“. Ugostitelj je u ovom slučaju obvezan provesti fiskalizaciju pratećeg dokumenta za navedenu narudžbu jer je u ovom slučaju već započela isporuka proizvoda ili obavljanje usluge.

Primjer 4. Primjer pratećeg dokumenta koji se ne fiskalizira

Kupac u trgovini informatičke opreme odabire komponente kompjutera te mu prodavatelj izdaje jednu ili više ponuda različitih komponenti. U ovom slučaju prodavatelj nije dužan provesti fiskalizaciju pratećih dokumenta za navedene ponude jer nije sasvim izvjesno hoće li izabrati i koju će ponudu za kompjuter izabrati kupac (kupac skuplja i uspoređuje više ponuda za kompjutersku opremu).

4. Postupak fiskalizacije pratećeg dokumenta

Nakon što se utvrdilo tko su obveznici fiskalizacije koji provode fiskalizaciju pratećeg dokumenta i koji se prateći dokumenti moraju fiskalizirati, postupak fiskalizacije pratećeg dokumenta provodi obveznik fiskalizacije kroz sljedeće korake:

- 1) dostava podatka-oznake o izdavanju dokumenta iz članka 27. b Zakona
- 2) izdavanje pratećeg dokumenta s JIR-om.

4.1. Dostavljanje podatka-oznake o izdavanju dokumenta iz članka 27. b Zakona

Obveznik fiskalizacije koji će provoditi postupak fiskalizacije pratećeg dokumenta dužan je Ministarstvu financija, Poreznoj upravi dostaviti podatke o svim poslovnim prostorima u kojima obavlja djelatnost.

Podatak o poslovnom prostoru mora sadržavati sljedeće podatke:

- 1) OIB,
- 2) oznaku poslovnog prostora,
- 3) adresu poslovnog prostora,
- 4) tip poslovnog prostora,
- 5) vrstu djelatnosti koja se obavlja u poslovnom prostoru,
- 6) radno vrijeme i radne dane,
- 7) datum otvaranja poslovnog prostora,
- 8) datum zatvaranja poslovnog prostora,
- 9) status poslovnog prostora i
- 10) oznaku o izdavanju dokumenta iz članka 27. b ovoga Zakona.

Dakle, novi podatak o poslovnom prostoru koji se odnosi na oznaku o izdavanju dokumenta iz članka 27.b Zakona odnosi se samo na onog obveznika fiskalizacije koji odluči ili ima poslovnu potrebu izdavanja pratećih dokumenta za poslovni prostor u kojem, bez propisane zakonske obveze, koristi takav način poslovanja.

4.1.1. Način dostave podatka-oznake

Podatak o oznaci o izdavanju dokumenta iz članka 27.b Zakona obveznik fiskalizacije dostavlja elektroničkim putem korištenjem elektroničkog servisa Porezne uprave ePorezna (dalje: sustav ePorezna).

Ako obveznik fiskalizacije nema obvezu korištenja sustava ePorezna, prema posebnom propisu, navedeni podatak dostavlja putem obrasca Prijave podataka u sustavu fiskalizacije (dalje: obrazac). Obrazac će biti propisan pravilnikom.

Obveznik fiskalizacije dostavlja podatak o oznaci o izdavanju dokumenta iz članka 27.b Zakona po pojedinom poslovnom prostoru, na prethodno naveden način, s početkom obveze fiskalizacije, a prije početka dostave računa.

4.1.2. Što u slučaju naknadne promjene?

Svaku promjenu podataka o poslovnom prostoru pa tako i podataka o navedenoj oznaci, po pojedinom poslovnom prostoru, a osobito ako se u nekom poslovnom prostoru djelatnost prestane obavljati ili obveznik fiskalizacije počinje obavljati djelatnost u novom poslovnom prostoru, ili ako promjeni djelatnost koju obavlja u poslovnom prostoru, obveznik fiskalizacije dužan je prije početka primjene promijenjenih podataka dostaviti podatke o promjenama također na prethodno naveden način (članak 19. Zakona).

4.1.3. Prvi rok za dostavu podatke-oznake

Sukladno odredbama Zakona koje stupaju na snagu 1. travnja 2020. godine propisano je da obveznici fiskalizacije koji će provoditi fiskalizaciju pratećeg dokumenta moraju podatke o poslovnim prostorima nadopuniti s novim podatkom koji se odnosi na oznaku o izdavanju pratećeg dokumenta iz članka 27.b Zakona u roku od mjesec dana od dana stupanja na snagu Zakona odnosno do 1. svibnja 2020. godine.

4.2. Prateći dokument s JIR-om

U slučaju kada su obveznici fiskalizacije odlučili izdavati prateće dokumente za koji postoji obveza provođenja fiskalizacije pratećih dokumenata, te su prethodno dostavili podatak-oznaku o izdavanju pratećeg dokumenta iz članka 27.b Zakona, provode postupak fiskalizacije pratećeg dokumenta.

Fiskalizacija pratećeg dokumenta znači dostavu pratećeg dokumenta na ovjeru u Ministarstvo financija, Poreznu upravu putem već uspostavljenog sustava elektroničke razmjene podataka. Ovjera dokumenta znači dodjelu Jedinstvenog identifikatora računa kojeg obveznici fiskalizacije moraju ispisati prilikom ispisa tog dokumenta na samom dokumentu, također uz ispis zaštitnog koda izdavatelja računa.

Radi provođenja fiskalizacije pratećih dokumenta obveznici fiskalizacije su dužni omogućiti korištenje programske podrške za elektroničko potpisivanje poruka o pratećem dokumentu te omogućiti vezu za elektroničku razmjenu podataka s Ministarstvom financija, Poreznom upravom. Zakonom je propisano da se na razmjenu podataka i korištenje programskog rješenja za potrebe fiskalizacije izdavanja računa za prateći dokument na odgovarajući način primjenjuju odredbe članaka 16.a i 17. Zakona.

